Parallelsessie Informatie en Ontmoeting, 14 januari 2021
Global Goals
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer B. Bahlmann
Raadsgriffie:	de heer W. van der Meer
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief-Fractie van Maaren
Portefeuillehouder:	de heer E. Kraaijeveld
Ambtelijk:	de dames B. van Doorn, I. Bruseker, W. Springer
Gasten:	VNG International, de heer Wiggers Gehandicapten platform (de heer Boer), Amnesty International, afd. Gorinchem (mevrouw Matiku en de heer Vogel), COC Rotterdam, afdeling Gorinchem (de heer Venhovens)
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Hij leidt de bespreking kort in.

Global Goals

Sinds 2010 is de gemeente Gorinchem een millenniumgemeente en bieden de Global Goals een leidraad voor het ontwikkelen en toetsen van beleid. De Global Goals zijn inmiddels stevig ingebed in ons lokaal beleid. De afgelopen jaren is veel aandacht geweest voor activiteiten die samenhangen met onderwijs (Goal 4), schoon water en sanitair (Goal 6) en duurzame steden (Goal 11). Ook zijn mensenrechten een speerpunt (Goal 5 en Goal 10), waar met name via onze medewerking in de stedenband Dordrecht-Bamenda activiteiten voor zijn georganiseerd. De raad heeft het college gevraagd om de Global Goals meer handen en voeten te geven op lokaal niveau, te beginnen met het in beeld brengen wat er in Gorinchem al gebeurt in gedachten van de Global Goals. Middels deze I&O presenteren we u graag hoe de global goals in ons beleid zijn verankerd en presenteren wij u een verschuiving van focus van de huidige goals naar een set nieuwe goals die kansen bieden voor Gorinchem.

Wethouder Kraaijeveld zegt blij te zijn dat de bijeenkomst op deze manier digitaal mogelijk is. De basis hiervoor was een motie van de gemeenteraad. In een presentatie zal aangegeven worden waar men de afgelopen periode bij heeft stilgestaan. De gemeente is in bepaalde mate met alle global goals wel bezig. Getoond zal worden waar de komende periode de focus op gelegd kan worden en ook zal gevraagd worden om een reflectie hierop. De wethouder heet de gasten hartelijk welkom. Het begon met de millenniumgemeente in 2010 en vervolgens zijn de millenniumdoelen in 2015 getransformeerd naar de 17 global goals. Steeds meer gemeenten hanteren dit in bepaalde mate.

De heer Wiggers geeft een presentatie (beschikbaar op iBabs).
De agenda voor duurzame ontwikkelingsdoelen verschilt van de millenniumdoelen. De global goals agenda is een agenda voor de hele wereld en gaat uit van het principe dat verandering overal in de wereld nodig is. Het is één agenda met 17 doelen die verbonden zijn. Elke regering moet voor het eigen land zien hoe de agenda ingevuld kan worden. De agenda loopt voor de periode tot 2030. Iedereen in de wereld moet zich ervoor inzetten. De 17 doelen hebben ook een aantal subdoelen, 169. Gemeenten zijn belangrijk om de doelen

VERTROUWELIJK

te kunnen realiseren. Veel doelen sluiten aan bij opgaven voor de Nederlandse gemeenten. Het gaat om een samenhangende agenda en een basis voor dialoog en samenwerking met partners in de gemeente. Steekwoorden zijn ecologisch, leefbaar, houdbaar, duurzaam, sociaal, rechtvaardig en economisch.
Toegelicht wordt hoe gemeenten aan global goals werken; er zijn op dit moment 101 global goals gemeenten. Gemeenten pakken het in mindere of meerdere mate expliciet op.
Het kan een basis zijn voor een positief gerichte dialoog. Hiervan worden voorbeelden geschetst. De rol van gemeenteraad kan agenderen, kaderstellend, vertegenwoordigend en controlerend zijn. Er is een handreiking voor gemeenteraadsleden opgesteld.

De voorzitter bedankt voor de presentatie en geeft gelegenheid voor het stellen van vragen. Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

Mevrouw Van Doorn geeft een presentatie getiteld Gorinchem 4 Global Goals (beschikbaar op iBabs). Gorinchem is al sinds 2010 millenniumgemeente; in 2015 is daar de agenda voor de sustainable development goals bij gekomen. De speerpunten voor Gorinchem sinds 2016 worden toegelicht op het gebied van onderwijs als onderdeel van het integraal sociaal beleid. Andere speerpunten zijn schoon water en sanitair, duurzame steden en mensenrechten. Dit alles in relatie tot Bamenda, de hoofdstad van Kameroen.
Vervolgens licht mevrouw Van Doorn toe wat Gorinchem op het gebied van de 17 doelen al doet. Op elk punt van de agenda zet Gorinchem zich al in. Er is een sterke verankering van de goals in het gemeentelijk beleid. Het is de bedoeling om een focus aan te brengen met het motto *think global, act local*. De global goals zijn een mooi middel om de dialoog aan te gaan met de stad maar ook een toetsingsinstrument bij te ontwikkelen lokaal beleid. Gedacht wordt aan vier speerpunten onder de noemers Gorinchem Duurzaam en Stad van de Tolerantie.

De voorzitter bedankt voor de presentatie en geeft gelegenheid voor het stellen van vragen.

De heer Bil vindt de global goals als referentiekader duidelijk maar hij mist specifieke voorbeelden voor het beleid voortgekomen uit de global goals. Zijn er ook al plannen voor het ontwikkelen van beleid op basis van de global goals zoals het voorbeeld van de P&C cyclus.

Mevrouw Van Doorn licht toe dat naast de global goals er nog veel andere akkoorden op het gebied van duurzame ontwikkeling zijn waarmee gewerkt wordt. Global goals is een van de manieren om hieraan richting te geven. Het gaat om een agenda die context specifiek is; je legt als het ware een vergrootglas op de stad. Het heeft geholpen om te kijken naar verbeterpunten.

De heer Bil begrijpt dat het meer moet worden gezien als een referentiekader.

Mevrouw Van Doorn zegt dat de global goals tot nu toe een referentiekader zijn geweest, met uitzondering van het ecokid programma voor Bamenda. Het wordt gebruikt als een methode om richting te geven aan het beleid.

Mevrouw Versluis bedankt voor de presentatie. Bij het speerpunt gendergelijkheid vraagt zij om een nadere toelichting en informeert zij naar voorbeelden van de vertaling van globaal naar lokaal.

Geantwoord wordt dat gedacht kan worden aan het meer inzetten van de regenboogstad.

De heer Van Santen zegt dat het heel omvangrijk is; veel van de doelen zijn niet meer dan logisch en er wordt al veel aan gedaan. De relatie met Bamenda loopt al lang. Hij vraagt

VERTROUWELIJK

zich af of er geen duidelijke keuzes gemaakt moeten worden want het risico bestaat dat je van alles maar een beetje doet.

Mevrouw Van Doorn licht toe dat de 17 doelen het geweten zijn van de duurzame ontwikkelingsagenda. Er worden nu vier speerpunten voorgesteld als focus. Wellicht kan de heer Wiggers aangeven hoe andere gemeenten hiermee omgaan.

De heer Wiggers antwoordt dat veel gemeenten kiezen voor een focus op een kleiner aantal doelen. De keuze verschilt heel erg en sluit dikwijls aan bij het profiel van de gemeente of bij de richting waarin een gemeente zich wil ontwikkelen. Hij noemt hier enkele voorbeelden van zoals Utrecht en Tilburg. Het gaat erom op een doordachte manier aan doelen te werken van de brede duurzaamheidsagenda. Men moet zich wel realiseren dat het uiteindelijk één agenda is; integraliteit moet in het oog gehouden worden.

De heer Onvlee stelt vast dat er in Gorinchem al veel aan gedaan wordt. Het thema is door het CDA destijds aangezwengeld met een motie. Eigenlijk gaat het binnen de gemeente al heel goed, al dan niet bewust gekoppeld aan global goals. Hij sluit zich aan bij de toelichting van de heer Wiggers. Een focus is goed want anders gebeurt er op ieder gebied maar een klein beetje. Het is wel één agenda. De heer Onvlee mist in dit kader een beetje een toetsingsinstrument. In raadsvoorstellen is altijd het kopje duurzaamheid opgenomen. Wellicht is het interessant om dit te vervangen door wat het voorstel bijdraagt aan de global goals. Het kan een eenvoudig toetsingsinstrument zijn op die manier.

Wethouder Kraaijeveld zegt dat het goed is om dit in deze I&O te bespreken. Het is goed om iets te doen aan de global goals. Hij wil graag horen wat de verwachting van de raad is. Hij verwijst naar de inbreng van de heer Van Santen en zegt dat het voorstel is om de komende periode de focus te leggen op vier doelen. Het moet ook een hanteerbaar instrument zijn voor de raad. De raad wil hier ook een bepaalde bedoeling mee hebben. De wethouder hoort graag de reactie van de raad op het voorstel inzake de focus. De uitwerking van de verschillende doelen moet ook gebeuren samen met de partners in de stad.

De heer Bil verwijst naar de inbreng van de heer Onvlee. Hij vraagt of hij goed heeft begrepen dat hij voorstelt om bij raadsvoorstellen een koppeling te maken met de global goals.

De heer Onvlee bevestigt dit. Hij merkt op dat GroenLinks destijds heeft aangegeven dat duurzaamheid meer aandacht moet krijgen en dat bij elk raadsvoorstel een kopje duurzaamheid toegevoegd moet worden. De suggestie is om het kopje duurzaamheid te verrijken door het te vervangen door global goals.

De heer Bil zegt dat zijn fractie zeker dit voorstel kan meenemen. Hij verwijst naar de suggestie om de global goals mee te nemen in de P&C cyclus; dat kan ook een goed gebruik zijn.

De heer De Jong merkt op dat hij de 169 subdoelen nog niet heeft gezien. Hij verwijst ook naar de stoplichten en vraagt naar de criteria. De heer Wiggers noemde de spinstructuur. De heer De Jong vraagt waar we op dit moment staan en hoe dit getoetst kan worden aan de subdoelen. Het is belangrijk om te kijken of Gorinchem met de juiste dingen bezig is en waar de zwakke punten zitten. Het voorstel van de heer Onvlee lijkt een goede suggestie maar hij zou eerst willen kijken naar de controlerende rol en waar de gemeente op dit moment staat.

VERTROUWELIJK

De heer Wiggers zegt een link te zullen toesturen naar de ambtelijke staf inzake de 169 doelen en een notitie over de relevantie van een aantal doelen voor Nederland. Hij licht toe dat bepaalde subdoelen niet relevant zijn voor Nederland.

De heer Boer verwijst naar het voorstel inzake de focus en gaat in op de gendergelijkheid. Het gehandicaptenplatform pleit voor een universeel toilet in de stad. Als stad van de tolerantie kan hiermee een goede stap gezet worden. Ook de maag-, darm en leverstichting zal hier blij mee zijn.

Mevrouw Van Maaren onderschrijft de meeste doelen van de global goals. Zij vindt wel dat er zorgvuldig geselecteerd moet worden en verwijst naar populistische thema's die vermeden moeten worden. Zij vindt het discriminerend als iemand niet voor zijn eigen identiteit mag opkomen en wijst op het feit dat je als organisatie ook tolerant moet zijn in de stad van tolerantie. Zij is het eens met de heren Van Santen en Onvlee dat zaken ook gemeten moeten kunnen worden.

Mevrouw Alba Heijdenrijk vraagt waarom specifiek voor deze twee doelen is gekozen. Zij mist ook een daadwerkelijke doelbepaling. Het gehandicaptenplatform sprak al over een toilet. Democraten Gorinchem sprak over de regenbooggemeente. Het zou voor haar wat concreter moeten worden. Er moet praktisch handen en voeten gegeven worden aan de doelen.

Mevrouw Van Doorn bedankt voor de vraag. Zij zegt dat de global goals tot nu toe vooral een referentiekader waren. Het is goed om zaken meetbaar te maken en te concretiseren, bijvoorbeeld duidelijk maken wat nu een stad van tolerantie moet betekenen. Het aanbrengen van de context voor Gorinchem is ook van belang.

Mevrouw Alba Heijdenrijk vraagt waarom in de afgelopen drie jaar niet al is opgehaald wat de inwoners zien in de stad van tolerantie bijvoorbeeld.

Wethouder Kraaijeveld verwijst naar de presentatie waarin is aangegeven op welke gebieden in de afgelopen jaren al gewerkt is aan de global goals. Op het gebied van duurzaamheid is de gemeente bijvoorbeeld op verschillende gebieden bezig. Dat maakt dat Gorinchem duurzaam een logisch profiel is. Allerlei stappen maken dat het steeds concreter wordt. De 17 goals moeten als inspiratie gezien worden en de vier uit het voorstel krijgen de komende tijd de focus. Hij is benieuwd hoe de raad dit ziet.

Mevrouw Matiku van Amnesty International Gorinchem bedankt voor de uitnodiging. Gorinchem is in 2010 begonnen met het millenniumplatform. Toen zijn lokale organisaties ook uitgenodigd om hier vorm aan te geven. Helaas is dat wat ingezakt. Bamenda is nog wel actueel doordat de gemeente Dordrecht daar actief in is. Eerder is aangegeven om inwoners en beleidsmakers samen te brengen zodat er meer interactie kan ontstaan op het gebied van tolerantie en duurzaamheid. Op die manier wordt het begrijpelijker en meer zichtbaar.
De heer Vogel merkt op dat ook aandacht is gevraagd voor voorlichting voor onderwijs en burgers. Misschien kan er in de binnenstad een inloophuis komen voor burgers om meer verbinding tussen burgers en de gemeente te krijgen op een vaste ontmoetingsplek.

Mevrouw Springer zegt dat er al gedacht wordt aan een dialoog in juni om breder met de stad in gesprek te gaan. Zij nodig Amnesty International uit om dit samen te organiseren.

De heer Vogel (Amnesty International) verwijst naar klimaat en groene daken en vraagt of er samen met de woningcorporatie al concrete plannen voor zijn.

VERTROUWELIJK

Wethouder Kraaijeveld geeft als voorbeeld de plannen voor de Arkelsedijk waar zeker vergroening aan de orde zal komen. Het is zeker de bedoeling om concreet te werken aan vergroening in de stad.

De heer Foppen zegt dat de doelen voor de gemeente in het kader van de global goals voor hem nog wat vaag zijn. Hij citeert uit de presentatie en vraagt hoe de gemeente tot concrete voorstellen komt in dit kader.

Wethouder Kraaijeveld antwoordt dat deze sessie is voortgekomen uit een initiatief van de gemeenteraad. Het is nu de bedoeling om bij de raad op te halen of het college op de goede weg zit. De gemeente is met veel onderwerpen bezig en geprobeerd is om een focus aan te brengen. Het betekent niet dat de andere doelen dan geen aandacht meer krijgen, want integraliteit is ook belangrijk.

De heer Hachhouch zegt het voorstel van de heer Onvlee goed te begrijpen. Hij denkt dat raadsvoorstellen op die manier verbeterd kunnen worden.

De heer Onvlee merkt op dat de wethouder goed heeft toegelicht hoe de focus gezien moet worden. Het zou goed zijn om bij raadsvoorstellen te verduidelijken in hoeverre het bijdraagt aan de global goals zodat de raad dit goed kan beoordelen. Hij hoort veel positieve reacties hierop en ook aanvullingen.

Mevrouw Van Doorn bedankt voor alle leuk reacties, suggesties en vragen.
Zij heeft nog een set vragen voorbereid via de Mentimeter.
Zij vraagt de aanwezigen in te loggen op menti.com en de code in te voeren en te reageren op de vragen.

Op een schaal van lokaal tot internationaal, waar moet het zwaartepunt van aandacht liggen in de global goals agenda van Gorinchem?
38%
Mevrouw Matiku licht toe dat zij namens Amnesty hoger richting internationaal had ingezet.
Mevrouw Alba Heijdenrijk heeft vooral lokaal aangeduid; zij heeft wel de blik naar buiten gericht maar er mag ook wel eens 100% aandacht aan Gorinchem besteed worden.
De heer Boer zegt dat het gehandicapten lokaal is, vandaar dat hij lokaal heeft gereageerd.

In hoeverre ondersteunt u de voorgestelde keuze van global goals speerpunten in Gorinchem?
Betaalbare en duurzame energie 7,5
Duurzame steden en gemeenschappen 8,8
Gender gelijkheid 8,7
Ongelijkheid verminderen 8,5
De heer Bil heeft hoog gescoord voor betaalbare en duurzame energie; GroenLinks omarmt dit als speerpunt.
Mevrouw Matiku vindt alle doelen belangrijk, maar het ene doel is relevanter dan het andere voor Gorinchem. Zij pleit voor een inloophuis zodat burgers en beleidsmakers kunnen kijken of de speerpunten ook geadopteerd worden door de burgers.

Welke rol is er voor de raad weggelegd ten aanzien van de global goals in Gorinchem?
Reacties: aanmoedigend, ondersteunend, toetsend, controlerend, eigenaarschap, kaderstellend, visiebepalend, aanjagend, initiatiefnemend, dragend, openstellen, waar staan we nu, enthousiasmeren.
De heer Bil heeft aanmoedigend ingevuld omdat de global goals staan als specifieke doelen die aanmoedigen om te verbeteren. Hij hoopt dat de raad ze kan gebruiken om de stad aan te moedigen verder te komen als gemeenschap.

VERTROUWELIJK

De heer Boer denkt dat het goed is toetsingscriteria naast het beleid te leggen. Toetsen is belangrijk.
De heer Wiggers denkt dat het voorstel van de heer Onvlee ook echt toetsend is. Het moet meer zijn dan afvinken. Als de raad zou besluiten om bij raadsvoorstellen toe te voegen hoe het bijdraagt aan de global goals, dan zou de vraag zo geïnterpreteerd moeten worden of het ook repercussies heeft of negatieve effecten op andere doelen. Dan kan bekeken worden hoe die ondervangen kunnen worden.
De heer Onvlee vindt dat een mooie aanvulling op het voorstel. Hij heeft zelf ook toetsen genoemd op deze laatste vraag.

Mevrouw Van Doorn bedankt de aanwezigen voor de input.

Wethouder Kraaijeveld bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en reflecties. Hij begrijpt dat de focus die het college voorstaat gesteund wordt. Hij verwijst naar de resultaten van de mentimeter.

De heer Venhovens van COC bedankt voor de uitnodiging voor deze bijeenkomst. Hij verwijst naar het verzoek van Amesty International en licht toe dat het COC bezig is met een pand in de Gasthuisstraat om een plek te realiseren waar diverse groepen zich kunnen profileren. Als de gemeente daar gebruik van wil maken staat men daar zeker voor open. Hij verwijst naar de vraag inzake het genderneutrale toilet en geeft aan dat er veel vergelijkbare problemen zijn die onder genderneutraal beleid begrepen kunnen worden. Hij vindt het ook belangrijk om na te denken over het investeringsbeleid in de toekomst want de stad moet aantrekkelijk blijven voor inwoners en ondernemers. Als advies geeft hij mee om samen met groepen als Amnesty International en bijvoorbeeld religieuze groepen een denktank te vormen die adviezen kan geven aan de gemeente.

Mevrouw Van Springer reageert enthousiast op het initiatief om een plek in de stad te realiseren voor diverse groepen en het idee van een denktank spreekt haar ook zeer aan.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

VERTROUWELIJK